

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către partea civilă Balțat Tatiana și de către inculpatul Scripnic Ivan, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 martie 2020, în cauza penală privindu-l pe

*Scripnic Ivan Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în raionul Xxxxx,
str. Xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 05.12.2017-30.03.2018;

2. Instanța de apel: 24.04.2018 - 19.12.2018;
11.10.2019 – 04.03.2020;

3. Instanța de recurs: 20.03.2019 - 11.06.2019;
03.06.2020 – 15.10.2020.

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul central din 30 martie 2018, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Scripnic Ivan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și în baza acestei legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 1 an.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate față de Scripnic Ivan, a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 (trei) ani. În temeiul lit. a) alin. (6) art. 90 Cod penal, inculpatul Scripnic Ivan, a fost obligat să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Cioban Natalia și Balțat Tatiana privind încasarea prejudiciului moral a fost admisă, cu încasarea de la Scripnic Ivan în beneficiul succesului părții vătămate Ceban Natalia a prejudiciului moral în sumă de 150000 (o sută cincizeci de mii) lei, succesului părții vătămate

Balțat Tatiana a prejudiciului moral estimat la suma de 150000 (o sută cincizeci de mii) lei.

A fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare suportate de stat în sumă de 2450 lei pentru efectuarea expertizelor judiciare, ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Scripnic Ivan la 01.10.2017, aproximativ pe la orele 19:30, conducând automobilul de model „Toyota Avensis Verso” cu n/î xxxxx, cu viteza de circa 50 km/oră și deplasându-se pe partea carosabilă a str. N. Iorga, din direcția autogara spre str. Gagarin, mun. Bălți, în intersecție cu str. Orheiului, cu partea din față a automobilului dat, pe banda sa de deplasare, grav a încălcat Regulamentul Circulației Rutiere RM, Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 (în vigoare din 13.07.2009) și anume p.45.1) Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) situația rutieră: 2) În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului - și nefiind atent la trafic, cu partea din față a automobilului dat, a tamponat pietonul Lungu Victor, care traversa în loc neindicat, partea carosabilă a str. N. Iorga, de la stânga la dreapta, după direcția de deplasare a automobilului dat, în urma cărui fapt pietonului, Lungu Victor, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 625 din 31.10.2017, i-au fost cauzate leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, care au adus la decesul lui, sub formă de traumatism asociat cranian roeacal și membre; traumă cranio-cerebrală deschisă, multiple excoriații și plăgi contuze ale țesuturilor moi ale capului și feții, fractură deschisă a oaselor nasului, hemoragii în țesuturile moi epicraniene parieto-temporal-frontal pe dreapta, fractură aschiatică cu înfundare a oaselor parietal, frontal și temporal pe dreapta, hemoragii subarahnoidale totale, traumă închisă a cutiei toracice-fractura coastelor 1-7 pe dreapta cu hemoragie în țesuturile moi din jur, excoriații pe partea lateral-dreaptă a abdomenului și coapsei drepte, excoriații pe mâna dreaptă.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apeluri de către :

3.1. procurorul în Procuratura mun. Bălți, Păvăleanu Andrian, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, în latura stabilirii pedepsei inculpatului Scripnic Ivan, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Scripnic Ivan să fie declarat vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și conform acestui articol, și conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală de a-i stabilit pedeapsă sub formă de 2 ani închisoare penitenciar de tip deschis cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, măsura preventivă de menținut până la intrarea sentinței în vigoare, de încasat din contul inculpatului cheltuielile judiciare în sumă de 2450 lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare.

3.2. avocatul Ceornea Eduard în numele succesorilor părții vătămate Balțat Tatiana și Ceban Natalia, care a solicitat admiterea apelului declarat, casarea sentinței, în latura pedepsei aplicate, pronunțarea unei noi hotărâri prin care Scripnic Ivan să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și în baza acestei legi a-i stabili acestuia pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu privarea dreptului de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 3 ani, iar în latura civilă să fie menținută sentința instanței de fond.

3.3. inculpatul Scripnic Ivan, care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței, în latura acțiunii civile, cu pronunțarea unei noi hotărâri în baza căreia să fie micșorat cuantumul acțiunii civile încasate în beneficiul succesorilor, părții vătămate Ceban Natalia și Balțat Tatiana a prejudiciului moral a câte 150.000 lei la fiecare, cu încasarea în beneficiul succesorilor a unei sume echitabile.

Ulterior, la data de 11.06.2018, a fost depus un apel suplimentar la cel al inculpatului, prin care s-a solicitat admiterea apelului declarat de inculpatul Scripnic Ivan, admiterea cererii suplimentare de apel, casarea sentinței, în latura stabilirii pedepsei și în partea aditerii acțiunii civile, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie dispusă stabilirea în privința lui Scripnic Ivan a unei pedepse non-privative de libertate mai blânde decât minimul prevăzut de lege și acțiunea civilă de a o respinge ca lipsită de temei juridic, în rest a o menține.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 decembrie 2018 au fost respinse, ca nefondate, apelurile procurorului în Procuratura Bălți, Păvăleanu Adrian, a avocatului Ceornea Eduard în numele succesorilor părții vătămate Balțat Tatiana și Ceban Natalia, și a inculpatului Scripnic Ivan, și menținută fără modificări sentința.

4.1 În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, din materialele cauzei rezultă că aceasta a fost examinată în ordinea procedurii prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, sentința fiind contestată doar în latura pedepsei și acțiunii civile.

Colegiul penal a considerat că instanța de fond corect a apreciat măsura de pedeapsă aplicată inculpatului, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana vinovată.

Astfel, instanța de fond la stabilirea pedepsei a acordat deplină eficiență și s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art. 61 alin. (2) Cod penal, conform căruia pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv, la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

La fel, instanța a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, precum și a respectat cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) și (4) Cod de procedură penală,

precum și alin. (8) al normei date, conform căreia, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu (f.d. 128) și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

Sanțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, prevede ca pedeapsă închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 4 ani.

La individualizarea pedepsei, conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei, instanța de judecată trebuie să respecte toate cerințele prevăzute de legea penală ce asigură aplicarea față de inculpat a unei pedepse echitabile, legale și individualizate.

Sanțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal prevede închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 4 ani, astfel limitele noi la aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală fiind încadrate între 2 ani și 4 ani 8 luni, deci contrar celor indicate de apelanți pedeapsa penală stabilită sub formă de 3 ani închisoare cu privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an a fost încadrată corect în limitele noi stabilite, totodată nefiind care-va impedimente de aplicare în cazul lui Scripnic Ivan a prevederilor art. 90 Cod penal, fiindu-i suspendată executarea reală a pedepsei sub formă de închisoare.

Astfel, Colegiul penal a constatat că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acesteia.

Sub acest aspect, instanța de apel a considerat că instanța de fond întemeiat a stabilit că inculpatul Scripnic Ivan anterior nu a fost tras la răspundere penală (vol.I f.d.85), și-a recunoscut vina integral și a depus cerere privind judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, comportamentul inculpatului pînă la comiterea infracțiunii și anume, că la locul de trai inculpatul Scripnic Ivan se caracterizează pozitiv (vol.I f.d.56), este căsătorit și are la întreținere un părinte de vîrstă înaintată, potrivit informației parvenite de la Instituția Medico-Sanitară spitalului r-nul Fălești, Scripnic Ivan nu se află la evidența medicilor narcolog și psihiatru (vol.I f.d.57), la locul de trai se caracterizează pozitiv (f.d.88), la fel luîndu-se justificat în considerație și părerea succesorilor părților vătămate care au optat pentru aplicarea față de inculpat a unei pedepse privative de libertate.

La caz, Colegiul a arătat că, conform referatului presentențial de evaluare psihosocială a personalității Scripnic Ivan, urmează că, perspectivele de reintegrare în

societate pentru Scripnic Ivan sunt medii, avînd ca oportunitate menținerea la locul de muncă, asigurarea bugetului familial cu resurse financiare, oferirea suportului în îngrijirea și supravegherea mamei sale, care la moment se află ținută la pat.

Astfel, luînd în considerație circumstanțele descrise mai sus Colegiul penal a reiterat corectitudinea stabilirii pedepsei penale prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, or, la materialele cauzei nu s-au constatat careva impedimente la aplicarea normei legale date, fiind neîntemeiate invocările apelanților privind blîndețea pedepsei, aceasta fiind în conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. 75 Cod penal, instanța de fond just considerînd că scopul pedepsei poate fi atins prin aplicarea anume a acestei pedepse, nefiind necesitatea izolării inculpatului de societate sau careva circumstanțe ce ar putea duce la înăsprirea pedepsei.

În acest sens, Colegiul penal a atras atenția asupra faptului că, practica judiciară demonstrează că pedeapsa prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, iar o pedeapsă prea blîndă generează dispreț față de ea și nu este suficient nici pentru corectarea infractorului nici pentru prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, mai mult ca atît, legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului, acesta fiind unul din principiile aplicării Codului penal.

Cu referire la pedeapsa complementară aplicată față de inculpatul Scripnic Ivan, sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an, instanța de apel la fel a apreciat situația ca fiind una justă, și proporțională circumstanțelor constatate la caz, invocarea apărătorului Eduard Ceornea în numele succesorilor părții vătămate în sensul dat fiind nejustificată prin descrierea efectuată în cererea de apel, or, pedeapsa complementară în quantumul stabilit se încadrează perfect în sancțiunea articolului incriminat lui Scripnic Ivan.

Cu privire la solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor de judecată compuse din plățile pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 2450 lei, Colegiul a respins cerința respectivă, or, aceste cheltuieli au fost suportate pentru efectuarea expertizei în vederea acumulării probelor necesare, ce demonstrează vinovăția persoanei în comiterea unei infracțiuni. Sub acest aspect, Colegiul penal a menționat obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului-în cazul dat a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în vederea stabilirii stării de ebrietate.

Astfel, cheltuielile solicitate de acuzatorul de stat au fost suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară nr. 625 din 31.10.2017 și pentru efectuarea raportului medical de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei nr. 3990 din 01.10.2017 în vederea acumulării probelor necesare, ce demonstrează vinovăția și identifică persoana vinovată în comiterea unei infracțiuni.

Cu referire la invocarea inculpatului și a apărătorului care au adus critici pedepsei stabilite prin sentința instanței de fond, Colegiul penal le-a respins, or, reieșind din circumstanțele cauzei și cele invocate și descrise supra, aceasta se încadrează perfect în limitele sancțiunii art. 264¹ alin. (3) lit. b) Cod penal, pedeapsă care va atinge scopul reeducării și corectării inculpatului, care se face vinovat de comiterea unei fapte prejudiciabile care s-a soldat cu decesul unei persoane, totodată aplicarea pedepsei la limita minimă în urma aplicării art. 364¹ Cod de procedură penală, după cum a solicitat în apel nu este o obligație a instanței, instanța urmând a aplica pedeapsă în noile limite, ținând cont de prevederile art. 75-88 Cod penal, care reglementează modalitatea individualizării pedepsei, astfel, instanța de fond în cazul din speță în tot respectând prevederile legale.

Cu referire la invocările inculpatului apelant și a apărătorului său precum că și pietonul ar avea anumite obligații pe care urmează să le respecte și să le îndeplinească, astfel făcându-se vinovat de producerea accidentului, instanța de apel a relevat, că faptul respectiv nu scade nivelul și gradul prejudiciabil al acțiunilor inculpatului care a recunoscut vina, totodată depunând în sensul respectiv și o cerere de examinare a cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Ce ține de dezacordul în partea ce ține de recunoașterea a ambelor fiice în calitate de succesori ai părții vătămate, Colegiul penal a reiterat că care-va încălcări de procedură, nu au fost constatate, or, hotărârea privind recunoașterea rudei apropiate ca succesori ai părții vătămate sau al părții civile aparține ofițerului de urmărire penală, procurorului care conduce urmărirea penală, sau după caz instanței de judecată, la fel și în cazul în care mai multe rude apropiate pretind recunoașterea în calitate de succesori, acestea având același grad de rudenie cu partea vătămată.

Totodată, instanța de apel a atestat și corectitudinea încasării de la inculpatul Scripnic Ivan în beneficiul succesorilor părții vătămate a prejudiciului moral solicitat în mărime integrală, fiind respectată legislația națională în domeniu, or, potrivit prevederilor art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Conform art. 1422 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

În conformitate cu art. 1422 și art. 616 alin. (2) Cod civil, persoanele vătămate au dreptul la repararea prejudiciului nepatrimonial (moral) sub formă de despăgubire în bani în suma stabilită de instanțele judecătorești în baza unei aprecieri conforme principiilor echității.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Succesorul părții vătămate Balțat Tatiana a înaintat acțiune civilă în procesul penal privind încasarea prejudiciului moral estimat la suma de 150000 (o sută cincizeci de mii) lei pentru fiecare în parte, aceiași sumă fiind pretinsă și de Ceban Natalia.

Prin urmare, instanța de fond, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate succesorului părților vătămate Ceban Natalia, Balțat Natalia, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea succesorului părții vătămate, ținând cont de aceste împrejurări, urmărind scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, just a considerat că suma de 150000 (o sută cincizeci de mii) lei, sumă care este echitabilă și nu vine în contradicție cu prevederile art.41 CEDO, iar la determinarea quantumului acestuia s-a luat în considerație atât gravitatea suferințelor psihice a succesorilor părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, și anume nivelul suportării de către acestea a suferințelor psihice în urma decesului unei rude foarte apropiate.

Astfel, instanța de fond a ținut cont de tipul vinovăției prin care s-a comis infracțiunea (imprudența) precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare în termen de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți – Bodareu Octavian, de către succesorul părții vătămate Balțat Tatiana și de către avocații Stratan Corina și Bosîi Ion în numele inculpatului Scripnic Ivan.

5.1 În motivarea cerințelor sale procurorul indicând temeiurile de casare a deciziei pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei spre o nouă rejudecare în instanța de apel pe motivele indicate în recurs.

În argumentarea recursului a invocat că, la aplicarea pedepsei inculpatului Scripnic Ivan instanțele de fond și de apel nu au ținut cont de criteriul general al individualizării pedepsei, neglijând în așa mod prevederile art.75 Cod penal și anume: gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, circumstanțele cazului, motivul comiterii infracțiunii, personalitatea vinovatului, precum și influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării persoanei culpabile

La stabilirea pedepsei, nu s-a ținut cont că inculpatul Scripnic Ivan a săvârșit o infracțiune gravă, care după conținutul său și consecințele prejudiciabile reprezintă un pericol sporit pentru societate, adică în rezultatul imprudenței sale a decedat pietonul Lungu Victor.

Pedeapsa sub formă de suspendare condiționată a executării pedepsei în temeiul art. 90 Cod penal, stabilită prin sentința inculpatului Scripnic Ivan este extrem de blândă, prin care nu vor fi atinse scopurile generale ale pedepsei penale prevăzute de

art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni.

Referitor la cheltuielile de judecată, instanța nu a ținut cont de faptul că conform art. 227-229 Cod de procedură penală cheltuielile de judecată cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală, iar plata acestora sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului (art. 229 alin. (1) CPP).

Astfel legea permite ca cheltuielile judiciare să fie suportate de condamnați, însă instanțele de fond și de apel, au refuzat încasarea sumei de 2450 lei - costul expertizei, de la inculpat.

5.2 În motivarea cerințelor sale succesorul părții vătămate Balțat Tatiana indicând temeiurile de casare a deciziei pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a hotărârilor primei instanțe și celei de apel, în această parte, rejudecând cauza și pronunțând o nouă hotărâre, prin care să fie exclusă aplicarea față de inculpatul Scripnic Ivan a prevederilor art. 90 Cod penal.

A indicat recurenta că, instanța de fond și cea de apel au stabilit just circumstanțele cauzei, corect a calificat acțiunile săvârșite de către inculpatul Scripnic Ivan, însă greșit a individualizat pedeapsa aplicată acestuia, reținând împrejurări cum ar fi: anterior nu a fost tras la răspundere penală, și-a recunoscut vina integral și a depus cerere privind judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, comportamentul inculpatului până la comiterea infracțiunii și anume, că la locul de trai inculpatul Scripnic Ivan se caracterizează pozitiv, este căsătorit și are la întreținere un părinte de vârstă înaintată, potrivit informației parvenite de la Instituția Medico-Sanitară spitalului r-nul Fălești, Scripnic Ivan nu se află la evidența medicilor narcolog și psihiatru, la locul de trai se caracterizează pozitiv.

Circumstanțele menționate mai sus și descrise în decizie reprezintă prin sine temeiuri de atenuare a pedepsei pentru inculpat, însă nu sunt suficiente pentru a-i suspenda executarea pedepsei; - instanța de fond și cea de apel nu a ținut cont de faptul că, în urma comiterii infracțiunii imputate inculpatului a decedat o persoană, adică s-au produs consecințe ireparabile. De asemenea, nu s-a ținut cont de circumstanțele cauzei și probele examinate confirmă cu certitudine faptul că inculpatul având posibilitate de a vedea prezența părții vătămate în mijlocul străzii la nivelul liniilor duble ce separă benzile de deplasare în contrasens de la distanță de minim 65 m, a continuat deplasarea automobilului fără a micșora viteza, deși după cum afirmă singur inculpatul, acesta a văzut semnul rutier de trecere de pietoni. La locul faptei nu au fost depistate careva urme sau semne de frînare, fapt ce relevă neaplicarea frînării de urgență de către inculpat nici imediat înainte de impact, nici după momentul impactului; astfel instanța nu a ținut cont de prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, aplicând neîntemeiat suspendarea condiționată a executării pedepsei.

5.3 În motivarea cerințelor sale avocații Stratan Corina și Bosîi Ion în numele inculpatului Scripnic Ivan, indicând temeiurile de casare a deciziei pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, au solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei și a sentinței, în partea stabilirii pedepsei și în partea admiterii acțiunii civile, rejudecarea cauzei cu dispunerea stabilirii unei pedepse non-privative de libertate, mai blânde decât minimul prevăzut în lege în privința lui Scripnic Ivan, iar în partea acțiunii civile de a încasa prejudiciul moral de la inculpat în mărime de 60.000 lei, în rest a menține dispozițiile deciziei Curții de Apel Bălți.

Recurenții au indicat că, în cazul dat, instanța de fond deși corect a apreciat unele circumstanțe ale pricinii a aplicat o pedeapsă cu închisoarea cu suspendarea executării pentru un termen de 3 ani, fără a motiva de ce nu a aplicat minimul prevăzut în aceste limite. Or, circumstanțele pricinii permit în mod deplin aplicarea minimului pedepsei prevăzute

6. Pe marginea recursurilor declarate de către avocații Bosîi Ion și Stratan Corina în numele inculpatului Scripnic Ivan și succesorul părții vătămate, Balțat Tatiana au depus referințe:

- Avocații Bosîi Ion și Stratan Corina, care au solicitat respingerea recursurilor depuse de către procurorul Bodareu Octavian și succesorul părții vătămate Balțat Tatiana, ca inadmisibile și vădit nefondate;

- Succesorul părții vătămate Balțat Tatiana, care a solicitat declararea recursului depus de către avocații Bosîi Ion și Stratan Corina în numele inculpatului, ca inadmisibil și neîntemeiat.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 11 iunie 2019, au fost respinse, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procuror și succesorul părții vătămate, Balțat Tatiana.

Admis recursul ordinar declarat de către avocații Stratan Corina și Bosîi Ion în numele inculpatului, decizia instanței de apel casată parțial, în latura civilă, în partea ce ține de încasarea în contul inculpatului Scripnic Ivan în contul succesorilor părții vătămate, Ceban Natalia și Balțat Tatiana, a prejudiciului moral în sumă a câte 150 000 (o sută cincizeci de mii) lei pentru fiecare, cu dispunerea rejudecării cauzei, în această parte, de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

7.1. Referitor la recursurile ordinare declarate de procurorul Bodareu Octavian și succesorul părții vătămate Balțat Tatiana.

Judecând argumentele recursurilor în raport cu actele cauzei, instanța de recurs a considerat că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile, cu menținerea deciziei atacate din următoarele motive.

Drept temeiuri pentru recursurile declarate au fost invocate prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, adică cazurile când decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței ori s-au aplicat pedepse individualizate contrar

prevederilor legale - temeuri care nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului ordinar declarat.

Referitor la temeuri pentru recursurile declarate prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit a menționat că aceste temeuri nu și-au găsit confirmarea la judecarea recursului ordinar declarat, specificând în acest sens următoarele.

Instanța de recurs a conchis că instanța de apel a stabilit cu certitudine toate circumstanțele de fapt și aspectele de drept, a tras concluzia corectă și întemeiat a respins ca nefondate apelurile procurorului Păvăleanu Adrian și a avocatului Ceornea Eduard în numele succesorilor părții vătămate Balțat Tatiana și Ceban Natalia, în partea individualizării pedepsei și încasării cheltuielilor de judecată.

Referitor la argumentul invocat de procuror ca cheltuielile judiciare efectuate pentru expertizele judiciare în sumă de 2450 lei să fie suportate de inculpat, instanța de recurs a considerat că este unul neîntemeiat și menționează că instanța de apel corect a menționat că aceste cheltuieli au fost suportate pentru efectuarea expertizei în vederea acumulării probelor necesare, ce demonstrează vinovăția persoanei în comiterea unei infracțiuni. Sub acest aspect, Colegiul penal a menționat obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului-în cazul dat a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în vederea stabilirii stării de ebrietate.

Astfel, cheltuielile solicitate de procuror au fost suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară nr. 625 din 31.10.2017 și pentru efectuarea raportului medical de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei nr. 3990 din 01.10.2017 în vederea acumulării probelor necesare, ce demonstrează vinovăția și identifică persoana vinovată în comiterea unei infracțiuni.

La fel, drept temeuri pentru recursurile declarate de procuror și de către succesorul părții vătămate Balțat Tatiana au fost invocate prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, adică cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale - temeuri care nu și-a găsit confirmarea la judecarea recursurilor ordinare declarate.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, instanța de recurs a reținut că temeiul invocat de recurenți nu s-a confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

În esență, recurenții critică decizia contestată în partea individualizării pedepsei conform prevederilor art. 75 Cod penal, în partea ce se referă la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului Scripnic Ivan.

În continuare, instanța de recurs a susținut că, pedeapsa aplicată inculpaților trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod

penal, și să fie în strictă conformitate cu dispozițiile Părții speciale a Codului penal, ținându-se cont de limitele fixate în sancțiunea infracțiunilor incriminate.

Instanța de apel corect a menținut sentința în partea stabilirii pedepsei inculpatului Scripnic Ivan, prima instanță corect aplicând prevederile art. 90 Cod penal, conducându-se și de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute în art. 75 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de recurs a menționat că prima instanță și instanța de apel just au ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, cum sunt gravitatea și caracterul prejudiciabil al faptei penale, atitudinea făptuitorilor față de cele săvârșite și urmările survenite în aspectul recunoașterii vinei. Nu în ultimul rând, instanțele judecătorești inferioare au notificat și datele referitor la personalitatea inculpatului Scripnic Ivan, ținând cont de faptul că inculpatul anterior nu a fost tras la răspundere penală (vol. I f.d.85), și-a recunoscut vina integral și a depus cerere privind judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală – art. 364¹ Cod de procedură penală, comportamentul inculpatului până la comiterea infracțiunii și anume, că la locul de trai inculpatul Scripnic Ivan se caracterizează pozitiv (vol.I f.d.56), este căsătorit și are la întreținere un părinte de vârstă înaintată, potrivit informației parvenite de la Instituția Medico-Sanitară spitalului r-nul Fălești, Scripnic Ivan nu se află la evidența medicilor narcolog și psihiatru (vol.I f.d.57), la locul de trai se caracterizează pozitiv (f.d.88), totodată s-a ținut cont că partea vătămată Lungu Victor la momentul impactului era în stare de ebrietate – 1,3 promile în sânge și a considerat justificat că scopul pedepsei aplicate în privința lui Scripnic Ivan, poate fi atins doar prin stabilirea unei pedepse cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, pedeapsa fiind suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani, cu obligarea de a nu-și schimba domiciliul fără acordul organului competent.

Ținând cont de principiile generale de aplicare a pedepsei prevăzute în art.61 alin.(2) Cod penal, reieșind din caracterul infracțiunii comise - inculpatul Scripnic Ivan a comis o infracțiune gravă din imprudență, conform prevederilor art. 16 alin. (4) Cod penal, de limitele pedepsei prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, de faptul că, având în vedere că inculpatul nu a fost anterior condamnat, astfel, că pedeapsa stabilită inculpatului Scripnic Ivan de către prima instanță și menținută de către instanța de apel, rămâne a fi una legală, utilă și eficientă pentru executare, în vederea corectării lui.

În baza celor expuse, instanța de recurs a conchis că recursurile ordinare declarate de către procurorul Bodareu Octavian și succesorul părții vătămate Balțat Tatiana, urmează a fi respinse ca inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate, cu menținerea deciziei atacate, deoarece temeiurile invocate de recurenți nu s-au confirmat în instanța de recurs ordinar.

7.2. Referitor la recursul ordinar declarat de avocații Stratan Corina și Bosîi Ion în numele inculpatului Scripnic Ivan.

Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, instanța de recurs a concluzionat că acesta urmează a fi admis cu casarea parțială a deciziei în latura civilă și anume în partea prejudiciului moral, din următoarele considerente.

Referitor la argumentele recursului declarat în partea pedepsei aplicate.

Instanța de recurs a constatat că avocații Bosî Ion și Stratan Corina în numele inculpatului semnaleză temeiurile pentru recurs prevăzute la pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că „hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția ori s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale”.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane. Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Instanța de judecată trebuie să aleagă și să aplice acel tip și acea mărime a pedepsei care vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului legii. Pedeapsa mai aspră, în limitele prevederilor articolului, poate fi stabilită numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului scontat.

Sanțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, prevede ca pedeapsă închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 4 ani. Această infracțiune, clasificându-se ca infracțiune gravă, potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal.

Conform alin. (1) art. 90 Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă, iar aceste prevederi potrivit dispoziției alin. (4) al aceleiași norme nu se aplică în cazul persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei periculoase sau deosebit de periculoase.

Revenind la prezenta speță, instanța de recurs a atestat că, inculpatul a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 1 an, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal și prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

Respectiv, după ce a stabilit pedeapsa potrivit tuturor criteriilor generale de individualizare a pedepsei, continuând operațiunea de individualizare cu privire la săvârșirea infracțiunii, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune neexecutare pedepsei aplicate vinovatului. Astfel, suspendarea condiționată, ca mijloc de individualizare a pedepsei, conferă instanței de judecată posibilitatea ca, pe lângă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului, aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

Derivând din condițiile ce vizează pedeapsa aplicată și natura infracțiunii prevăzute în alin. (1) și alin. (4) art. 90 Cod penal, se atestă faptul incidenței acestora la prezenta speță și anume că este stabilită o pedeapsă cu închisoare pentru infracțiunea săvârșită din imprudență ce nu depășește 7 ani, și nu este una ce se atribuie la infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum nu este prezentă și nici recidiva.

La circumstanțele cauzei, instanța de apel a reținut faptul că inculpatul a săvârșit pentru prima dată o infracțiune gravă, anterior nu a fost judecat, și-a recunoscut vina integral și a depus cerere privind judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Cât privește persoana celui vinovat, din materialele cauzei se atestă că inculpatul nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, este căsătorit are la întreținere un părinte în vârstă înaintată, la locul de trai se caracterizează pozitiv.

Ținând cont de toate împrejurările cauzei, având în vedere atât principiul umanismului, prevăzut de art. 4 Cod penal, cât și prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, instanța de recurs consideră că nu este rațională executarea pedepsei reale cu închisoarea de către inculpat, iar instanțele judecătorești inferioare just au conchis de a aplica în privința acestuia a prevederilor art. 90 Cod penal, fiindu-i suspendată condiționat executarea pedepsei pe termen de probă, deoarece careva interdicții la aplicarea acestei norme nu se atestă.

Referitor la argumentul invocat de recurenți precum ca să fie dispusă stabilirea unei pedepse non-privative de libertate mai blânde, instanța de recurs l-a considerat neîntemeiat și a menționat că instanța de fond a respectat cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, precum și alin. (8) al normei date, conform căreia, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu (f.d.128, vol.I) și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

Referitor la argumentele recursului declarat în latura civilă și anume în partea prejudiciului moral.

Din materialele cauzei, instanța de recurs a atestat faptul că, conform acțiunii civile, succesorul părții vătămate Balțat Tatiana, a solicitat încasarea din contul inculpatului în beneficiul succesorilor părții vătămate Balțat Tatiana și Ceban Natalia prejudiciul moral în mărime de 150.000 lei pentru fiecare, prima instanță judecând prezenta cauză penală, prin sentință a admis acțiunea civilă, încasându-se de la Scripnic Ivan, în beneficiul succesorului părții vătămate Ceban Natalia a prejudiciului moral în sumă de 150000 lei și în beneficiul părții vătămate Balțat Tatiana a prejudiciului moral estimat la suma de 150000 lei.

Inculpatul Scripnic Ivan, nefiind de acord cu soluția primei instanțe a contestat-o cu apel, inclusiv și în partea civilă, solicitând casarea parțială a sentinței primei instanțe în latura acțiunii civile, cu pronunțarea unei noi hotărâri în baza căreia să fie micșorat quantumul acțiunii civile încasate în beneficiul succesorilor, părții vătămate Ceban Natalia și Balțat Tatiana a prejudiciului moral a câte 150000 lei la fiecare cu încasarea în beneficiul succesorilor la o sumă echitabilă.

Analizând textul deciziei instanței de apel, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel a menținut sentința în partea stabilirii quantumului prejudiciului moral, considerând că echivalentul sumei de 150000 lei pentru fiecare este o sumă echitabilă și nu vine în contradicție cu prevederile art. 41 CEDO.

Însă, în opinia instanței de recurs aceste concluzii ale instanței de apel nu sunt motivate suficient și contravin lucrărilor dosarului și prevederilor legale, astfel at considerat pripite concluziile instanței de apel, precum că suma de 150000 lei pentru fiecare este echitabilă luându-se în considerație atât gravitatea suferințelor psihice a succesorilor părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, și anume nivelul suportării de către acestea a suferințelor psihice în urma decesului unei rude foarte apropiate. La acest capitol, instanța de recurs a notat că, potrivit art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, la evaluarea quantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, pierderea speranței în viață, etc. În corespundere cu art. 220 Cod de procedură penală și art. 1423 Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei. Astfel, instanța de recurs menționează că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

Învederând aceste considerente ale instanței europene, instanța de recurs a evidențiat că în această speță instanța de apel nu a ținut cont în deplină măsură de

circumstanțele cauzei, potrivit art. 81 alin. (1) Cod de procedură penală: „în procesul penal, succesor al părții vătămate sau al părții civile este recunoscută una din rudele ei apropiate care a manifestat dorința să exercite drepturile și obligațiile părții vătămate decedate sau care, în urma infracțiunii, a pierdut capacitatea de a-și exprima conștient voința”.

Aliniatul (2) al aceluiași articol prevede că recunoașterea rudei apropiate ca succesor al părții vătămate sau al părții civile o decide procurorul care conduce urmărirea penală sau, după caz, ofițerul de urmărire penală ori instanța de judecată, cu condiția că ruda apropiată solicită această calitate. În cazul în care mai multe rude apropiate solicită această calitate, decizia de a alege succesorul îi revine procurorului sau instanței de judecată. Dacă, la momentul solicitării respective, lipsesc temeuri suficiente pentru recunoașterea persoanei ca succesor al părții vătămate sau al părții civile, hotărârea în cauză se ia imediat după constatarea acestor temeuri. (3) În cazul în care, după recunoașterea persoanei ca succesor al părții vătămate sau al părții civile, se constată lipsa temeiurilor de a o menține în această calitate, procurorul sau instanța, prin hotărâre motivată, încetează participarea acesteia la proces în calitate de succesor al părții vătămate sau al părții civile. (4) Succesorul părții vătămate sau al părții civile participă la procesul penal în locul părții vătămate sau părții civile.”

Conform materialelor cauzei, instanța de recurs a constatat că prin ordonanța ofițerului de urmărire penală Bodrug I. din data de 06.10.2017, succesor al părții vătămate a fost recunoscută, fiica părții vătămate Ceban Natalia (f. d 35, vol. I), precum și prin altă ordonanță din aceeași dată, adoptată la fel de Bodrug I., succesor al părții vătămate este recunoscută și cea de-a doua fiică a lui Lungu Victor, Balțat Tatiana (f.d 38, vol.I). Or, succesor conform rechizitoriului este doar Ceban N., iar Balțat este martor (f. d. 101, vol. I), totodată recurs ordinar scrie doar Balțat Tatiana (f. d. 8, vol. II).

Prin urmare, procurorul prin ordonanță sau instanța de judecată prin încheiere urma a înceta calitatea de succesor al părții vătămate a uneia din fiice. Astfel, instanța de fond în mod contrar legii a pus pe rol cererea de chemare în judecată și admis pretențiile ambelor reclamante. Colegiul penal lărgit menționează că în procesul penal nu se admite recunoașterea în calitate de succesor al părții vătămate, în mod concomitent a două persoane. Respectiv argumentul instanței de apel privind legalitatea recunoașterii a mai multor rude apropiate în calitate de succesori ai părții vătămate/civile nu are suport juridic. Mai mult ca atâta, ambele instanțe au încasat un prejudiciul moral în favoarea ambelor succesoare, ceea ce nu este corect, deoarece instanța urma să încaseze prejudiciu moral doar în favoarea uneia.

Instanța de recurs ordinar a menționat că, deși potrivit art. 81 alin. (2) Cod de procedură penală „Recunoașterea rudei apropiate ca succesor al părții vătămate sau al părții civile o decide procurorul care conduce urmărirea penală sau, după caz, ofițerul de urmărire penală ori instanța de judecată, cu condiția că ruda apropiată solicită această calitate”, or, instanța de judecată urma să se expună asupra calității atribuite fiecăreia. Această omisiune a ofițerului de urmărire penală, procurorului, precum și a

ambelor instanțe judecătorești inferioare a dus la încasarea prejudiciului moral dublu de la inculpat, acesta fiind de acord să se încaseze de la el prejudiciul moral în mărime de 60000 lei.

Instanța de recurs a reținut că din materialele cauzei (f. d. 126, vol. I) rezultă că Balțat Tatiana a primit de la Scripnic Ivan suma de 18340,00 lei, care reprezintă prejudiciul material, cheltuieli pentru asistența juridică și cheltuieli de transport.

Totodată, instanța de apel urmează să stabilească mărimea compensației pentru prejudiciul moral în așa fel încât acesta să fie echitabil în raport cu suferințele psihice și fizice cauzate succesorului părții vătămate, în urma comiterii infracțiunii de către inculpatul Scripnic Ivan, dar și să nu ducă la o îmbogățirea fără just temei a succesorului părții vătămate.

Astfel, instanța de recurs a constatat că la caz este incident temeiul de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea parțială a deciziei instanței de apel în latura civilă și anume în partea prejudiciului moral, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2020, au fost admise apelurile declarate de către inculpatul Scripnic Ivan, de către avocatul Stratan Corina în numele inculpatului și de către ultimul, sentința casată parțial, în latura civilă, cauza rejudecată în această parte și pronunțată o nouă hotărâre după cum urmează:

Acțiunea civilă înaintată de către Ceban Natalia, a fost admisă în parte și dispusă încasarea din contul inculpatului Scripnic Ivan în beneficiul succesorului părții vătămate, Ceban Natalia, suma de 150 000 (una sută cincizeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

8.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, din textul apelului declarat se constată, că partea apărării critică sentința doar în partea ce se referă la încasarea din contul inculpatului Scripnic Ivan în beneficiul succesorilor părții vătămate Ceban Natalia și Balțat Tatiana a prejudiciului moral în suma a câte de 150000 lei pentru fiecare, invocându-se netemeinicia soluției pe marginea acțiunii civile înaintate.

Verificând temeinicia sentinței contestate sub aspectele menționate de apelanți, instanța de apel a conchis, că argumentele invocate de partea apărării și-au găsit confirmare în cauza dată, în acest sens în continuare se vor expune următoarele considerațiuni.

Conform cerințelor formulate în acțiunea civilă înaintată pe cazul penal din speță, referitor la despăgubirea materială de ordin moral, Balțat Tatiana a solicitat încasarea din contul inculpatului Scripnic Ivan în beneficiul succesorilor părții vătămate Balțat Tatiana și Ceban Natalia a prejudiciului moral în mărime de 150000 lei pentru fiecare.

Judecând acțiunea civilă, instanța de fond a admis-o, dispunând încasarea de la Scripnic Ivan, în beneficiul succesorului părții vătămate Ceban Natalia a prejudiciului moral în sumă de 150000 lei și în beneficiul părții vătămate Balțat Tatiana a prejudiciului moral estimat la suma de 150000 lei.

Ținând cont de dispozițiile instanței ierarhic superioare, care în temeiul art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, sunt obligatorii pentru instanța de apel, a considerat soluția instanței de fond pronunțată asupra acțiunii civile în partea ce vizează încasarea din contul inculpatului Scripnic Ivan în beneficiul succesorilor părții vătămate Ceban Natalia și Balțat Tatiana a prejudiciului moral în suma a câte 150000 lei pentru fiecare, că este neîntemeiată, ce contravine actelor din dosar și prevederilor legii.

Instanța de apel a reținut că, potrivit art. 81 alin. (1) Cod de procedură penală, în procesul penal, succesor al părții vătămate sau al părții civile este recunoscută una din rudele ei apropiate care a manifestat dorința să exercite drepturile și obligațiile părții vătămate decedate sau care, în urma infracțiunii, a pierdut capacitatea de a-și exprima conștient voința, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, recunoașterea rudei apropiate ca succesor al părții vătămate sau al părții civile o decide procurorul care conduce urmărirea penală sau, după caz, ofițerul de urmărire penală ori instanța de judecată, cu condiția că ruda apropiată solicită această calitate. În cazul în care mai multe rude apropiate solicită această calitate, decizia de a alege succesorul îi revine procurorului sau instanței de judecată. Dacă, la momentul solicitării respective, lipsesc temeiuri suficiente pentru recunoașterea persoanei ca succesor al părții vătămate sau al părții civile, hotărârea în cauză se ia imediat după constatarea acestor temeiuri.

Conform actelor din dosar, prin ordonanța din 06.10.2017, succesor al părții vătămate a fost recunoscută, fiica părții vătămate Ceban Natalia, prin altă ordonanță din aceeași dată, succesor al părții vătămate a fost recunoscută și cea de-a doua fiică a lui Lungu Victor, Balțat Tatiana.

Ulterior, fără a înceta calitatea de succesor al părții vătămate după cum este reglementat la alin. (3) al art. 81 Cod de procedură penală, Balțat Tatiana este indicată în rechizitoriu ca fiind martor, în calitate de succesor al părții vătămate fiind indicată doar Ceban Natalia.

Este de menționat, că nici instanța de fond la judecarea cauzei nu s-a expus privitor la calitatea procesuală atribuită Tatianeii Balțat, nemotivând posibilitatea legală de întrunire concomitent de către două persoane a calității de succesor al părții vătămate. Admițând această omisiune, instanța de fond la judecarea acțiunii civile eronat a conchis că sunt pasibile admiterii concomitent pretențiile civile a Nataliei Ceban, cât și a Tatianeii Balțat.

În vederea corectării acestei erori, prin încheierea protocolară din 11.12.2019 instanța de apel a încetat calitatea Tatianeii Balțat de succesor al părții vătămate, menținând respectiva calitate procesuală în privința Nataliei Ceban. Totodată, prin încheierea Colegiului penal din 04.03.2020, a fost respinsă cererea avocatului

Ceornea Eduard în interesele Tatianeii Balțat cu privire la recunoașterea ultimei în calitate de parte civilă.

Instanța de apel a reținut, că în cadrul procesului penal de către Tatiana Balțat și Natalia Ceban a fost înaintată acțiune civilă, fiind solicitată încasarea de la inculpatul Scripnic Ivan în beneficiul Tatianeii Balțat și Nataliei Ceban cu titlu de prejudiciu moral în sumă a câte 150000 lei pentru fiecare.

Pentru a-și argumenta soluția pe marginea acțiunii civile în partea despăgubirilor materiale de ordin moral, solicitate spre încasare de la Scripnic Ivan, instanța de apel a reținut, că în corespundere cu art. 225 alin. (2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței de acuzare, instanța soluționează și acțiunea civilă prin admiterea ei totală sau parțială, ori prin respingere. De rând cu aceasta, prevederile art. 220 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, reglementează procedura de soluționare a acțiunilor civile în cadrul procesului penal și aplicabilitatea legii civile în raport cu cea penală, astfel, că hotărârea privind acțiunea civilă urmează a fi adoptată în conformitate cu normele dreptului civil și altor domenii de drept.

Potrivit art. 7 alin. (1) Cod civil (în redacția din 01.03.2019), Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Având în vedere aceste prevederi, ținând cont că situația juridică ce constituie obiectul soluționării a fost constituită de până la republicarea Codului civil în MO nr.66-75/132 din 01.03.2019, Colegiul penal consideră oportun de pune în aplicare prevederile legii materiale în redacția Codului civil de până la 01.03.2019.

Astfel, potrivit art. 1398 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Respectiv, ținând cont de faptul că normele dreptului material civil și celui procesual-penal expuse mai sus, permit examinarea în cadrul cauzei penale, a pretențiilor materiale cu caracter moral, având în vedere că în ședința instanței de apel s-a dispus încetarea calității Tatianeii Balțat de succesori al părții vătămate, instanța de apel a considerat că acțiunea civilă, în latura prejudiciului moral, urmează a fi admisă în parte, cu dispunerea încasării din contul inculpatului Scripnic Ivan în beneficiul succesorului părții vătămate Ceban Natalia a sumei de 150000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

Instanța de apel în acest sens, a ținut cont de faptul, că prin acțiunile infracționale ale lui Scripnic Ivan încadrate conform art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, exprimate prin încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijlocului de transport, a fost cauzat, din imprudență, decesul lui Lungu Victor, tatăl reclamantei Natalia Ceban.

Potrivit invocărilor din acțiunea civilă, Lungu Victor era unicul părinte supraviețuitor al reclamantei, deoarece mama acesteia - Lungu Ala, a decedat la

19.03.2014, în urma unei maladii îndelungate. Astfel, fiica Ceban Natalia, având un deosebit atașament față de tatăl său, care întotdeauna i-a purtat grijă și cu care era foarte apropiată, în urma decesului subit și tragic a lui, a rămas fără părinte. Susține, că Lungu Victor era la o vârstă departe de a fi foarte înaintată - 59 ani, ar putea încă mult să se bucure de viață alături de copiii săi și nepoți, însă acțiunile inculpatului au întrerupt viața unicului părinte a reclamantei și au adus în viața ei un sentiment profund de singurătate, și i-a provocat o durere sufletească și suferințe psihice de nedescris.

Ținând cont de faptul, că în urma faptei infracționale comisă de Scripnic Ivan, succesorul părții vătămate Ceban Natalia a suportat suferințe morale și psihice ca rezultat a trecerii în neființă a tatălui său Lungu Victor, instanța de apel a concluzionat că suferințele suportate, urmează a fi proporționale cuantumului despăgubirilor morale ce vor fi retribuite, urmând a fi încasată o sumă pe măsură ca această compensație să poată aduce satisfacție persoanei vătămate. La caz, Colegiul penal consideră că justificat reclamanta a apreciat cuantumul daunei morale cauzate și a valorificat-o la suma de 150000 lei.

9. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare în termen de către:

9.1. partea civilă Balțat Tatiana, care indicând temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea admiterii acțiunii civile înaintate de Balțat Tatiana, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri prin care să fie încasat de le inculpatul Scripnic Ivan în folosul părții civile Balțat Tatiana prejudiciul moral în sumă de 150 000 lei.

În motivarea recursului invocă următoarele:

- reieșind din faptul că încă la 31.01.2018 am depus în instanța de fond cerere de chemare în judecată în textul căreia am indicat direct despre faptul că depun acțiunea acționând în calitate de succesor al părții vătămate și în calitate de parte civilă, instanța urma prin încheierea sa să mă recunoască în calitate de parte civilă. Reieșind din faptul că instanța de fond (după cum au constatat instanțele ierarhic superioare) în mod eronat au păstrat calitatea de succesor al părții vătămate și pentru Ceban Natalia și pentru Balțat Tatiana, în vederea corectării acestei erori consider că instanța de apel încetând prin încheierea protocolară din 11.12.2019 calitatea Tatianeii Balțat de succesor al părții vătămate, urma să admită cererea avocatului Ceornea Eduard în interesele Tatianeii Balțat cu privire la recunoașterea ultimei în calitate de parte civilă. Însă instanța a respins această cerere fără să argumenteze prin încheiere sau în decizie care sunt temeiurile și motivele respingerii acestei cereri. În același timp reieșind din faptul că în urma infracțiunii mie personal mi-a fost cauzat un prejudiciu material și moral, și eu în strictă conformitate cu Legea am depus în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată a inculpatului, cerere care prin decizia Curții de apel Bălți din 04.03.2020 nu a fost nici respinsă, nici admisă;

- în cazul în care instanța de fond în mod greșit a stabilit calitatea procesuală a lui Balțat Tatiana drept succesor al părții vătămate, instanța de apel urma să repare

această eroare nu doar prin încetarea calității de succes al părții vătămate dar și prin recunoașterea mea în calitate de parte civilă, calitate care urma în mod obligatoriu să-mi fie atribuită în legătură cu acțiunea civilă depusă de mine împotriva inculpatului în instanța de fond;

- deși, acțiunea civilă a fost înaintată de mine (încă la stadiul de examinare a cauzei în instanța de fond) aceasta nu a fost soluționată, iar prin respingerea cererii avocatului de recunoaștere a cet. Balțat Tatiana în calitate de parte civilă, instanța de apel a îngrădit dreptul meu de acces la justiție, și respectiv mi-a încălcat dreptul la un proces echitabil, drept prevăzut de art. 6 CEDO.

9.2. inculpatul Scripnic Ivan, care indicând temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea admiterii acțiunii civile în beneficiul Nataliei Cioban în mărime de 150000 lei, cu pronunțarea unei hotărâri prin care să fie dispusă micșorarea încasării prejudiciului moral până la 70000 lei.

În motivarea recursului invocă următoarele:

- instanța de apel a încasat o sumă exagerat de mare pe care succesul Ceban N. nu a motivat-o.

Anterior instanțele de fond și de apel au constatat că decedatul Lungu Victor traversând carosabilul a încălcat regulile de circulație rutieră care a servit drept temei a ciocnirii lui cu automobilul.

Din aceste motive considerăm că prejudiciul moral în privința succesului Cioban N. urmează să fie micșorat până la 70000 lei reieșind din vinovăția inculpatului precum și vina părții vătămate Lungu Victor;

- potrivit informației parvenite la Instituția Medico - sanitară Spitalului Raionul Fălești, Scripnic Ivan nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru (vol.I, f.d.57), la locul de trai se caracterizează pozitiv (f.d.88). Totodată, inculpatul de la bun început a dat dovadă de bună-credință și simț de responsabilitate, conștientizare și a contactat în următoarele zile pe una din fiicele părții vătămate, și anume Ceban Natalia, pentru a achita prejudiciul suferit (f.d.37- declarațiile lui Ceban Natalia), iar conform recipisei, anexate la materialele cauzei (f.d.126), Scripnic Ivan a achitat prejudiciul material succesului părții vătămate în sumă totală de 18.340 lei, totodată potrivit art. 76 alin. (1) Cod penal, repararea benevolă a pagubei pricinuite, reprezintă o circumstanță atenuantă;

- acțiunile părții vătămate au fost ilegale în raport cu circumstanțele desfășurate legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Poate fi considerată excepțională atât o circumstanță atenuantă, cât și un cumul de asemenea circumstanțe legale de

situațiile menționate la alin. (1) de a aplica o pedeapsă mai blândă, decât minimumul prevăzut de lege, non privativă de libertate în privința lui Scripnic Ivan;

- mai mult ca atât, conform raportului de expertiză judiciară nr. 625 din 31.10.2017 (f.d.73) a cetățeanului Lungu Vitalie, întocmit la data de 03.10.2017 s-a stabilit că „în proba de sânge de la cadavrul Lungu Victor s-a depistat alcool etilic în cantitate de 1.3 promile - ce se atribuie la starea de ebrietate cu grad avansat”.

Astfel, partea vătămată, dincolo de faptul că a neglijat Regulamentul Circulației Rutiere, era într-o stare de dereglare psihofuncțională a organismului, survenită în urma consumului de alcool;

- instanța a atestat și corectitudinea încasării de la inculpatul Scripnic Ivan în beneficiul succesorului părții vătămate a prejudiciului moral solicitat în mărime integrală, fiind respectată legislația națională în domeniu, or, potrivit prevederilor art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată i-a în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Deși, potrivit art. 81 alin. (2) Cod de procedură penală, recunoașterea rudei apropiate ca succesor al părții vătămate sau al părții civile o decide procurorul care conduce urmărirea penală sau, după caz, ofițerul de urmărire penală ori instanța de judecată, cu condiția că ruda apropiată solicită această calitate, la materialele cauzei nu există cerere din partea ambelor fiice să le fie atribuită această calitate, Această omisiune a ofițerului de urmărire penală, a procurorului, precum și a ambelor instanțe a dus la încasarea prejudiciului moral dublu de la inculpat, ceea ce considerăm o încasare exagerată cu toate că în rechizitoriul întocmit de către organul de urmărire penală succesor al părții vătămate a fost recunoscut doar Ceban N.;

- totodată, instanța nu a luat în considerație la încasarea prejudiciului moral în beneficiul cet. Cioban N. a sumei de 150.000 lei gradul de vinovăție a decedatului la săvârșirea accidentului rutier, care s-a soldat cu decesul lui și anume faptul că dumnealui fiind în stare de ebrietate avansată a traversat strada în loc interzis, pe timp de noapte, fără a se asigura că nu crează impedimente traficului rutier și ca rezultat al acestei grave încălcări s-a soldat cu tamponarea lui cu automobilul care era condus de către inculpat. Potrivit art. 1417 alin. (2) Cod civil, *dacă culpa gravă a persoanei vătămate a contribuit la producerea prejudiciului sau la agravarea lui, despăgubirea se reduce potrivit gradului de vinovăție a persoanei vătămate.*

În acest caz, la soluționarea încasării prejudiciului moral, instanțele urmau să dea apreciere comportamentului pietonului în trafic și care a fost gradul de vinovăție a lui la săvârșirea infracțiunii. Reieșind din aceste date, instanțele urmau să califice și să aprecieze mărimea prejudiciului moral care urma să fie încasat din partea inculpatului.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent.

Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă în cerere temeiuri care în mod evident nu sunt subsecvente circumstanțelor cauzei, sau când argumentele formulate de recurent sunt nefondate.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către inculpatul Scripnic Ivan, Colegiul reține că recurentul invocă ca temei de recurs dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată, că autorul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite, invocând doar dezacordul cu quantumul despăgubirii pentru prejudiciului moral cauzat succesoriului părții vătămate și stabilit de către instanța de judecată, din care motiv va fi supusă verificării hotărârea judecătorească contestată doar sub aspectul laturii civile în partea stabilirii prejudiciului moral.

Verificând materialele cauzei, Colegiul penal constată că, temeiul invocat de recurent, prevăzute în pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Colegiul reține că instanța de apel, examinând apelul declarat de către inculpatul Scripnic Ivan și apelul suplimentar declarat de către avocatul Stratn Corina în numele inculpatului și ultimul, corect a concluzionat de a admite în parte acțiunea civilă înaintată de succesoriul părții vătămate, Ceban Natalia, considerând necesar a încasa de la inculpat suma de 150 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

Instanța de recurs reține că legiuitorul a acordat prerogative anume instanței de judecată de a aprecia și determina quantumul prejudiciului moral ce urmează a fi încasat. Or, art. 1423 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, expres prevede că mărimea compensației pentru prejudiciul moral

se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacere persoanei vătămate. Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei. Astfel, instanța de recurs menționează că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

În speță Colegiul consideră că instanța de apel just a considerat suma de 150 000 lei dispusă de a fi încasată în beneficiul succesorului părții vătămate drept una echitabilă, care corespunde suferințelor psihice suportate de acesta în urma acțiunilor inculpatului Scripnic Ivan.

De asemenea, instanța de recurs ordinar remarcă că, aprecierea prejudiciului moral se face de către instanța de judecată care ia în calcul criteriile specificate în prevederile art. 1423 Cod civil și se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității.

Colegiul penal reamintește că, sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces și excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate.

Reieșind din cele consemnate mai sus, se conchide că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de către recurent, hotărârea contestată fiind bazată pe motive clare și legale pe care se întemeiază soluția în latura civilă, iar din aceste considerente Colegiul penal constată că recursul ordinar urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către Balțat Tatiana, Colegiul penal constată că, din conținutul recursului declarat în cauza deferită judecării, autorul invocă ca temeiuri de drept pentru casarea hotărârii contestate pct. 6) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând hotărârea atacată, instanța de recurs apreciază că aceasta cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în hotărârea adoptată, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor impuse de art. 6 CEDO.

Astfel, potrivit materialelor prezentei cauze penale, Colegiul penal statuează că, prin ordonanțele ofițerului de urmărire penală Bodrug I. din 06.10.2017, succesori ai părții vătămate au fost recunoscute fiicele părții vătămate Ceban Natalia și Balțat Tatiana (f.d. 35; 38 vol. I). Însă, în rechizitoriu succesor al părții vătămate este indicat doar Ceban Natalia, iar Balțat Tatiana fiind martor (f.d. 101, vol. I).

Prima instanță, judecând acțiunea civilă, a admis-o integral dispunând încasarea de la Scripnic Ivan, în beneficiul succesorilor părții vătămate Ceban Natalia și Balțat Tatiana suma de 150 000 lei fiecare, cu titlu de prejudiciu moral.

Potrivit art. 81 alin. (1) Cod de procedură penală, *în procesul penal, succesor al părții vătămate sau al părții civile este recunoscută una din rudele ei apropiate care a manifestat dorința să exercite drepturile și obligațiile părții vătămate decedate sau care, în urma infracțiunii, a pierdut capacitate de a-și exprima conștient voința, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, recunoașterea rudei apropiate ca succesor al părții vătămate sau al părții civile o decide procurorul care conduce urmărirea penală ori instanța de judecată, cu condiția că ruda apropiată solicită această calitate. În cazul în care mai multe rude apropiate solicită această calitate, decizia de a alege succesorul îi revine procurorului sau instanței de judecată. Dacă, la momentul solicitării respective, lipsesc temeiuri suficiente pentru recunoașterea persoanei ca succesor al părții vătămate sau al părții civile, hotărârea în cauză se ia imediat după constatarea acestor temeiuri.*

Astfel, instanța de apel la rejudecarea cauzei, în al doilea set de proceduri, ținând cont de dispozițiile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție (f.d. 61-77, vol. II), și de prevederile legale menționate supra, prin încheierea protocolară din 11.12.2019 (f.d. 140-142, vol. II), a încetat calitatea Tatianeii Balțat de succesor al părții vătămate, menținând respectiva calitate procesuală în privința Nataliei Ceban. Totodată, prin încheierea din 04.03.2020 (f.d. 143-145, vol. II), instanța de apel a respins cererea avocatului Ceornea Eduard în numele Tatianeii Balțat cu privire la recunoașterea ultimei în calitate de parte civilă. Soluție pe care instanța de recurs o însușește pe deplin ca fiind una întemeiată.

Având în vedere cele expuse, instanța de recurs se va limita de a formula răspunsuri detaliate cu privire la criticele ce țin de pretinsa încălcare a pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, întrucât în partea descriptivă a deciziei contestate a instanței de apel se conțin deja răspunsuri argumentate vizavi de chestiunile ridicate de recurent în recursul declarat.

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din cererea de recurs înaintată de Balțat Tatiana, nu și-au găsit confirmarea.

11. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către partea civilă Balțat Tatiana și de către inculpatul Scripnic Ivan, împotriva deciziei Colegiului penal al

Curții de Apel Bălți din 04 martie 2020, în cauza penală privindu-l pe **Scripnic Ivan XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **12 noiembrie 2020**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana